

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Három hónapra . . . 2 korona.
Egy példány ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatalról előrefizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalás.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedezmény. Nyilttér sora 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben postautalványon eszközölhető. **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Mentsük meg magyar testvéreinket!

I.

Minden nemzet védi a vérből való véreit. A nagy angol nemzet, az óriási lépésekkel előrehaladó németiség és a világnak minden élni akaró népe megvédi és nem hagyja pusztulni testvéreit.

Ha csak édes hazánkban széttekintünk, látjuk, miként igyekeznek tért hódítani az oláh. — Hatalmas arányú pénzműveleteivel, a mindenre kiterjeszkedő „Abina” segítségével, lábunk alól vásárolja el a drága földet, melyet apáink vére évszázadokon át áztatott.

A prágai pánszláv agitátorok, becsületes és szorgalmas tótjainkat igyekeznek elhódítani mi tőlünk. Nem válogatósak az eszközökben, a melyekkel megméltelyezhetik őket, hogy ellenségévé tegyék a magyarnak.

Kisérjük figyelemmel a horvátok mozgalmait. Minden tettük, minden lépésük felkorbácsolja vérünket. — Minden tettük és lépésük nemzetünk ellen van irányítva. Minden cselekedetükkel lent Horvátországban a mi véreinket, magyar testvéreinket nyomják el. Ki akarják irtani belőlük a magyar érzést, a hazafias magyar gondolkodást.

Megakarják ölni bennük a *magyart*, hogy hóborzós álmaikat: a nagy horvát birodalomról megvalósítsák.

S a mikor minden nemzet, minden nép, sőt a nemzetiségek is, fajuk, néptük védelmére oly nagy arányú áldozatokat hoznak, csak mi maradnánk el?

Csak a mi szívünket nem dobogtatná meg annak a Horvátországban élő 200,000 magyarnak a sorsa, a kik ott is szívükbe, imáikba zárják a drága hazának a nevét?

Nem halljátok kiáltó szavaikat: „Mentsetek meg minket nemzetünknek”?

Csak a magyar szív ne jönne dobogásba, mikor tudja, látja, hogy az erőszakos horvát eszközök 200,000 magyar testvérünket akarják elhorvátosítani?

Nem! A magyar él! Élni is fog, mert élni akar. Nem fájult el még a mi vérünk, melynek minden cseppje hazánkért, magyar testvéreinkért csergedezik.

Megteesszük kötelességünket. A Horvátországban élő magyar testvéreink kiáltó szavát meghalljuk, szenvedéseiket érezzük s kinyújtjuk védő, segítő kezünket hozzájuk.

Érezték, tudták vezéreink, hogy a horvátországi magyar testvéreink megmentése kötelessége a nemzetnek. Azért alakult meg a „Julian-Egyesület” a Horvát—Szlavonországokban élő magyarság gondozása és megmentése végett.

Közönségünk nagy része csak azóta ismeri és kezdi éberebb figyelemmel kísérni a horvátok működését, a mióta a parlamentben kiskoru és pókhendi viselkedésükkel magukra vonták a figyelmet.

Csak akkor kapott észhez a magyar és győződött meg arról, hogy a horvátok ultramontán tömege egy oly ellenség a magyar birodalom testében, a mellyel le kell számolni.

Olvasóink nagy részének figyelme is csak ezen események után irányult Horvátország felé és azért azt hiszem, nem végzek felesleges munkát, a mikor a Horvát—Szlavonországban élő magyarság jelenlegi helyzetét és a megmentése végett alakult „Julian-Egyesület” működését ismertetem. Ennek az egyesületnek áldásos és már is eredménydús működéséről sokan egyáltalán semmit nem tudnak, nincsenek kellően tájékoztatva, vagy ha tudnak is ezen Egyesület létezéséről, nem ismerik annak működési körét.

Nemrég jelent meg az egyesületnek 1908. és 1909. évi működéséről szóló jelentése. A mint lapoz az ember a jelentésben, nem egyszer szökik könny a szembe, látva az ottani magyarság szomorú helyzetét s olvasva ez egyesületnek megfeszített munkáját.

Ismernie kell ezt minden magyar embernek, azért részletesebben is foglalkozom e tárggyal.

A magyarságnak a Dunán és a Dráván való átvándorlása a hetvenes évek elején indult meg. 1880-ban még csak 41417 magyart számláltak meg a társországok területén, 1900-ban azonban már 91180 magyart irtak össze a horvát népszámlálók. A vége felé közeledő jelen évtized természetes szaporodásának és bevándorlásának tekintetbe vételével, a társországbeli magyarság a horvát adatok szerint 1910-ben 130.000 főre rugna s könnyű szerrel ki lehetne mutatni, hogy a horvát népszámlálók tömérdek katolikus magyart és németet egyszerűen horvátként vettek számba, mivel megtanultak horvátul vagy a társországokban illetőséget nyertek vagy ott születtek vagy szláv hangzású neveik vannak, avagy nemzetiségbeli házasságban élnek.

A szlavoniai helyi viszonyok alapos ismerete s főleg a „Julian-Egyesület” által számos helyen megejtett népszámlálás alapul vételével nyugodtan elmondhatjuk, hogy Horvát—Szlavonországban 200,000 magyar él, a kik nem csak tudják, hogy magyarok, de magyar szív dobog bennük és magyar érzés hatja át lelküket.

Szembeszökőbb a magyar faj állandó és erős térfoglalása, ha nem az abszolút, hanem a viszonylagos számokat nézzük. Csak magában Szlavoniában 1880-ban 57%-át, 1900-ban pedig már 83%-át tette az összes népességnek. A folyó évtized öt első esztendejének természetes szaporodásából már 136 % esett fajunkra. Pedig e számokban a bevándorlás következtében beállott növekedés még nem is foglaltatik benn.

Ezzel szemben, ha csak Szlavoniát vesszük, az 1900. évi horvát népszámlálás szerint mindössze csak 336.669 horvát élt, vagyis Szlavonia népességének 39,7 %-a, a mi bizony a horvátokra nézve kedvezőtlen számarány, különösen a mikor tudjuk, hogy a horvátság Szlavoniában az uralkodó faj szerepét játssza, még pedig nagyon erőszakosan.

A magyarság az anyaország lakosságának 1900-ban 51,4 %-át tette és a nemzetiségi túlzók suprematiának létjogosultságát mégis kétségbe vonják. S látva a számokat, a melyek mellettünk bizonyítanak, nem erkölcsi kötelességünk biztosítani a talajt magyar testvéreink részére, a melyet nekünk, mi érettünk hódítottak meg?

Azonban uralmunk a számbeli többségen kívül még évezredek történeti jogon is sarkallik. S mégis, az az elbizakodott horvát gőg, az az alig 40 %-nyi horvátság, vagyis egy kisebbség, hatalmát a többi nemzetiséggel szemben ugyancsak erőlesen érezteti és ezen jogosultságát minden kétségen felül állónak tartja. Elvakultságában a legerőszakosabban jár el magyar testvéreinkkel szemben, eltörölni igyekeznék, ha kell, erőszakos fegyverekkel azokat, kik nem horvátul éreznek és gondolkoznak.

A magyarság szaporodásával szemben egyenesen lesújtó a horvátság helyzete. A szlavoniai horvátságra az összes természetes szaporodásból 1901-től 1905-ig évente átlag csupán 27,3 % esett, sőt 1905-ben a perzent csak 19,9 volt.

A horvátok e szomorú valóság láttára azzal vigasztalják magukat, hogy a fajrokon szerbséggel együtt ma még többséget alkotnak Szlavoniában. Ez ugyan vigasz, de mondatom, szomorú vigasztalás reájuk nézve, mert

a szerbség számaránya szintén folyvást romlik.

1880-ban a három szlavón vármegyének 34 %-a még szerb volt, 1900-ban azonban már 31,6 %-ra szállott le. Azóta pedig a természetes szaporodás folytonosan hanyatlóban, úgy annyira, hogy 1905-ben a szerbségre csak 17,9 %-ot tett ki, a mi annyit jelent, hogy a horvátság és szerbség összesített természetes szaporodása a folyó évtized első felében csak igen kevés haladta meg az 50 %-ot.

Nagyon örvendetes jelenség reánk nézve, a mikor ezek a csalhatatlan számok is igazolják, hogy a horvát és szerb elem között kezd kialakulni feltartóztatlanul egy termékeny nyelv-sziget: a szlavoniai magyarság.

A magyarságnak ezt a térfoglalását minden erőnkkel támogatnunk kell. A már elfoglalt talajt nem engedjük ki egykönnyen kezünk közül.

Támogassuk azért a „Julian-Egyesület”, ez irányu működésében.

Kövessünk el mindent ott élő magyar testvéreink érdekében. Ne engedjük, hogy elrabolják őket mi tőlünk. Ne nézzük összedugott kézzel az elhorvátosításukra irányuló törekvéseket.

Tömörüljünk a Horvát—Szlavonországokban élő magyar testvéreink megmentésére!

Bihary István.

Tanító gyűlés.

A rozsnó-egyházmegyei róm. kath. tanító-egyesület XXVII. közgyűlését folyó hó 23—24-én Rimaszécsen tartotta meg: a mely gyűlésen a püspöki egyházmegyét (a mit csaknem négy vármegye képez), kiválóan sok tanító és számos lelkes képviselte, valamint azon a rimaszécsi uri társadalomnak nagy része is megjelent.

A gyűlést megelőző napján tartott meg a szokott előértekezlet is, a minek a főtárgyai: a megelőző bizottsági ülés jegyzőkönyvének a felolvasása, a szakbizottságok működése, u. m.: pénztár megvizsgálása, a közgyűlés fontosabb ügyeinek s a körök indítványainak előzetes megvitatása; továbbá az új tisztviselői kar megválasztására vonatkozó jelölő-bizottság megalakítása, mely bizottság elnökéül Szűts István jelölte tanító választatván meg.

Ennek elnöklése alatt az egyesület elnöki állására és pedig első helyre: Szűts István, második helyre Parák Lázár tiszolczi, harmadik helyre Litkey Menyhért jelöltetett; ugyancsak minden tiszti állásra három-három jelölt lett megnevezve.

A jelölések után a szakbizottságok kezdték meg az üléseiket.

Második nap reggeli 8 órakor veni sancte s szent mise, a mi a Hymnusz eléneklésével végződött. Meg kell említenem, hogy a tanítói énekkart Frick György krasznahorkaváraljai kántortanító vezette, mely alkalommal kitűnő játékával és igazán szép és kellemes hangjával az egész templomi közönséget a legkellemesebb meglepetésben részesítette.

A gyűlést, miután Tóth Géza elnök azon meg nem jelenhetett, főtiszt, Marsó Géza kanonok és az egyházmegye tanfelügyelője; majd pedig Genszky Adolf, az egyesület alelnöke nyitotta meg.

A megnyitás után a multi gyűlés jegyzőkönyve olvastatott fel, hol Litkey Menyhért sajnálattal jelenti ki, hogy Szűts István, Frick György, Bárdos József és Huszár Béla tanítókra; Filip László szerzetes-rendi tanító által tett vádakat Szűts István még a multi nagygyűlésen megegyeztetve; a mi által a vád igaztalannak bizonyult, így azt ő a jegyzőkönyvbe tévedésből vette be. Kéri a sértetteket, legyenek szívesek helyreigazítását figyelembe venni, illetve a multat elfeledni.

Mire azután Szűts István a méltatlan meggyalázást erős tiltakozások között utasítja vissza és kéri, hogy jövőben netalán ily elbánásban, csupán csak személyeskedésből, a tanítóságnak többé része ne legyen stb. stb., mely után a kellemetlen ügy véglegesen befejezést nyert és a tanítói béke teljesen helyreállt.

Következett a kötelező és a pályamunkákat bíráló bizottság jelentése.

Pályadíjat nyert: Szabó Sándor harkács—sánkfalvai tanító a következő című munkájával:

„Milyen legyen a tananyag helyes feldolgozásának a módja, hogy az a tanulási kedvet minél inkább felébressze és a gyakorlati életnek neveljen.” A szerzőt

sikeres munkájáért, a közgyűlés elismeréssel is jutalmazta.

A második pályamunkát díjazni nem lehetett, mert a szerző a jelítés levélkét nem csatolta és így teljesen ismeretlen maradt.

Elnöki, főjegyzői, főpénztárosi, könyvtárosi és a segélygyeleti pénztárosi jelentések következtek, a mely jelentéseket a közgyűlés helyeslőleg vett tudomásul.

A segélygyeleti pénztárból özv. Sátrayné, volt hárskúti tanítónő Szüts István pártoló előterjesztése folytán 50 korona segélyben részesített.

Több kisebb és nagyobb előterjesztések, valamint jelentések elintézése után következett a gyűlés legérdekesebb és a legkritikusabb része is.

Szüts István jölési tanító, a választás vezetésével megbízott elnök, mint a jelölő-bizottság elnöke előterjeszti, hogy első sorban a régi tisztviselők mint jelöltek jöjjenek választás alá. De azok egyike se óhajtott hivatalában megmaradni.

Igy Tóth Gézát, az egyesület volt érdemdús elnökét ö. t. i.: Szüts az egyesület örökös és díszelnökének ajánlja megválasztani, a mely indítvány egyhangulag és nagy lelkesedéssel elfogadtatott.

Miután a régi tisztviselők állást nem fogadtak el, a jelölő-bizottság elnöke előterjeszti, hogy az elnöki tisztségre első helyre az ő csekély személyisége, t. i.: Szüts István, második helyre Parák Lázár és a harmadik helyre Litkey Menyhért jelöltesse.

Szüts István jelölése a tanítóság között általános és kellemes örömet szerzett, mert őt a tanítóság rövid itteni működése alatt mint magas képzettségű tanítót, jeles tanügyi író, a tanítók meleg barátját, tanácsadóját és a liberális eszmékért harcoló társat ismerték fel. De mielőtt a választás egyhangulag megtörténhetett volna, a jelöléstől felsőbb felhívás folytán visszalépett. Mindennek dacára nagy lelkesedéssel elnökké, majd alelnökké választatott meg, a mit az illető hálás kifejezésekkel köszönt meg társainak. Igérvén, hogy ő szívesebben harcol társai között mint közember, mint a vezető testületben vezér. Reá nézve társainak e megtisztelő bizalma elég jele annak a szeretetnek, a mit iránta ezen lelkesültségükkel megmutattak. Kéri őket, hogy a sorsba nyugodjanak bele.

Ezek után a választás Szüts István ajánlatára gyorsan és igen simán s egyhangulag történt meg.

Elnök lett: Litkey Menyhért tornaujalusi tanító.
Alelnök: Parák Lázár tiszolczi,
főjegyző: Gulyás Pál sőregi,
aljegyző: Szabó Sándor harkássáncfalvi,
főpénztárnok: Frick György krasznahorkaváraljai,
könyvtárosnak: Huszár János rozsnói tanítók lettek beválasztva.

Következett Szüts István előterjesztése. A magyarországi róm. kath. tanítók, tanítónők, óvónők, kántortanítók, nyugdíjas tanítók, tanítónők stb. felállítandó országos betegsegélyző és temetkezési egyesületének az általa megszerveztett alapszabályainak az ismertetése.

A mit a gyűlés, mint nagy horderejű eszmét elfogadott olyanformán, hogy a rozsnói tanítókör összes tagjaiból egy önálló szervező-bizottság az előadó élén alakítsák meg és az minden tekintetben a terv kerestülvitelének céljából az összes magyarországi tanítói egyesületeket keresse meg, hogy azokkal tömörítve, e célra országos mozgalom szerveztessék. Kijelenti a közgyűlés azt, hogy ha bár az e célra megalakult országos szervező-bizottság kebeléből alakult is meg, de az önállóan és minden betyolás nélkül működik. Munkásságának lefolyásáról azonban minden nagy gyűlésen jelentés teendő. E fontos eszmére ismételve felhívjuk a hazai tanítóság figyelmét.

Szüts István indítványozza, hogy a kir. tanfelügyelőség minden nagygyűlésre hívassék meg.

Több indítványok letárgyalása után a gyűlés a Szózat elénekzése után d. u. I órákor bezárattott.

Utánna a gyűlés tagjai a rimaszécsi vendégszerető társadalom kiemelkedő alakjaival kedélyes társaságra gyűlt össze, hol a pohárköszöntőket a csizi zenekar kellemes összhangjával egészítette ki.

Köszönet a rimaszécsi társadalomnak a szíves fogadtatásért. A melynek rendezőjét: Stubendek Alajos tanító urat ez alkalommal is melegen üdvözljük!

Tudósító.

Dalárdánk újraszervezése.

Lapunk ez évi 32. számában a dalárda életbeléptetése céljából Bodor István tanár urhoz intézett nyílt levélnek, mint örömmel tapasztaljuk, fogantja lett. A f. hó 22 ére hirdett összejövetele szép számmal jelentek meg, melynek lefolyásáról nem adhatnánk jobban számot, mint az által, hogy az ott felvett jegyzőkönyvet egész terjedelmében közöljük.

E jegyzőkönyv hű kifejezője a lelkes hangulatnak, mellyel az érdeklődők az eszmét fogadták s mi kívánjuk, hogy a jól megtett első lépés után haladjon a megifjuló nemeszélű egyesület a dicsőség útján minél virágosabb mezőkön.

Az értekezleten felvett jegyzőkönyv ez:

Jegyzőkönyv

a rimaszombati dalárda működésének újraélesztés céljából Rimaszombat város tanácstermében 1909. aug. 22-én tartott értekezletről.

Jelen voltak: Bodor István összehívására s alkalmi elnökléte mellett: Angyal István, Benedek Gyula, Bodor László, Cseh István, dr. Csernay Dániel, Csordás Lajos, Eperjess József, Gaskó János, Hadicsek Ferencz, Katona István, Kohut Lajos, Komáromy István, Kontratóvich Elek, Konyha Béla, Kovács István, dr. Kovács László, Lengyel György, Matolesy Pál, Pásztor Gyula, Percz Barna, id. Rábely Miklós, Szabó József ny. telekkönyvvezető, Szalontay Samu és Takács László.

I. Elnök a gyűlést megnyitván, meleg szavakkal s lelkes érzelmei között emlékszik vissza a rimaszombati koszorús-dalárda szép múltjára, szembe állítva azt mostani tetlen állapotával; rámutat arra a szoros, tiszta

kapocsra, mely ez intézmény virágzásának éveiben városunk társadalmának ma széttagolt rétegeit oly szép egyetértésben összefűzte; e városunk falain messze túl, az ország legszélsőbb határáig terjedt dicsőségtől egyesület hiányát fájlatva, megemlíti, hogy bár a régi működő tagokból immár sokan hiányzanak, úgy van értesülve, hogy Rimaszombatban most ismét nagy számban vannak olyan jó hangú s a dalművészetért lelkesedni tudó s akaró elemek, kiknek vállalkozásuk esetében megfelelő kitarás mellett a dalárdát új életre kelteni lehetne. — Kérdést intéz a jelenlévőkhöz: kívánják-e a rimaszombati dalárda felélesztését s ha igen, milyen eljárás volna foganatosítandó ez irányban?

Az értekezlet egyhanguan a dalárda újáalakítása mellett nyilatkozván, dr. Kovács László polgármester lelkes indítványára a dalárdát tehetsége szerint támogatni ígéri s Bodor István elnökléte mellett Bodor László, Halász József, dr. Kovács László, Matolesy Pál, Pásztor Gyula, Percz Samu, id. Rábely Miklós, Szücs György és dr. Veress Samuból álló bizottságot kéri fel arra, hogy felhívás kibocsátásával s személyes érintkezés útján a dalárdának működő és pártoló tagokat szerezni szíveskedjék ez értekezleten megjelentek nevében.

2. Matolesy Pál, mint a régi dalárdának tagja, kifejezést adván amaz óhajának, hogy a dalárda újból létesüljön, azt hiszi, hogy ez létrejövetele esetén a legkellemesebb s legtermészetesebb érdeklődés és részvétel mellett is csak egy közelíthető meg azt az erkölcsi magaslattal, melynek elérésére bennünket a multak szép hagyományai kötelez, ha e koszorús dalárdát a multakban diadalról-diadalra vezető karmestert: Váry János áll. iskolai igazgatót megnyerhetnők továbbra is annak a vezetésére. Indítványozza, hogy az előbbi pontban megnevezett bizottság keresse fel Váry János eddigi karmestert s ünnepies formában kérje fel őt arra, hogy a megújítani céltűzött dalárda továbbvezetését kipróbált kezeibe venni szíveskedjék.

Az értekezlet ezt egyhanguan elfogadván, a további intézkedések megtételére Bodor István elnököt felkéri s a mozgalom megindításáért, valamint a gyűlés vezetéseért őt lelkesen elítelve, szétoszlott.

Bodor István, Jegyzette:
az értekezlet elnöke. Matolesy Pál.

Értesítés.

A rimaszombati áll. elemi fiú- és leány, valamint az utóbbival kapcsolatos ismétlő leányiskola növendékeinek beiratása az illető iskolák helyiségeiben szeptember elsején reggel 8 órákor veszi kezdetét s tart szeptember első négy napján, mindnap délelőtt 8 órától 11-ig, délután 2 órától 4-ig. Ugyanez időben és helyeken jelentkezhetnek oly felnőtt férfiak és nők, kik írni olvasni nem tudnak s ezt elsajátítani óhajtják. Megteendő számú jelentkezés esetén ez utóbbiak részére tanfolyam nyílik.

Rimaszombat, 1909. augusztus hó.
Türkölly József, Matolesy Pál,
az áll. el. fiúisk. igazgatója, áll. el. leányisk. igazgatója.

Értesítés.

A rimaszombati állami polgári leányiskolában s a vele kapcsolatos női kézimunka tanfolyamon a jövő 1909—1910. évre leendő beiratások szeptember 1, 2, 3, és 4-ik napján délelőtt 8—11 óráig és délután 3—5 óráig eszközölhetnek az intézet tanácskozó termében.

A javító vizsgálatok szeptember hó 1-én d. e. 8 órákor lesznek.

A felvételi vizsgálatok szeptember hó 6-án tartatnak. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 7-én történik.

A polgári leányiskola I-ső osztályába legalább 10 éves oly leányok vétetnek fel, kik az elemi iskola IV. osztályát kielégítő eredménnyel végezték.

Felsőbb osztályba csak olyanok vehetők fel, a kik az előző osztályról nyilvános jogu tanintézetből megfelelő bizonyítványt mutatnak fel.

A kiknek megfelelő bizonyítványuk nem volna, felsőbb osztályba csakis úgy vehetők fel, ha megfelelő képességüket felvételi vizsgálaton igazolják.

A felvételi vizsgálat tantárgyai az évi értesítőben vannak felsorolva.

A felvételi vizsga-díj tantárgyanként 4 korona. A felvételnél keresztlevél, iskolai bizonyítvány és oltási igazolvány szükséges.

A pót- és javító vizsgálatokat kérő folyamodványok 1 koronás bélyeggel ellátva, augusztus hó 15-ik napjig nyújtandók be az igazgatóságához; a ki ezen határidőt elmulasztja, az egész osztályt ismételni tartozik.

Az áll. polgári leányiskolával kapcsolatos női kézimunka tanfolyamra felvételt minden IV. polg. osztályt végzett növendék, vagy aki négy polgári osztályt nem végzett ugyan, de műveltségénél és életkoránál fogva a tanfolyamot sikerrel végezheti.

A tanfolyam tanulói rendesek és egyelőre rendkívüliek.

A tanfolyam rendes növendékei teljesen a polgári iskolai növendékek rend- és fegyelmi szabályzata alatt állanak.

A tanfolyamról szóló részletes ismertetés az évi „Értesítő”-ben foglaltatik.

Fizetendő díjak úgy a polgári iskolában, mint a kézimunka-tanfolyamon a következők:

Tandij egész évre 20 korona, mely félevenként két részletben előre fizetendő. Beiratási díj 4 korona, tanszerilletmény 6 korona, tanulmányi-alap 1 korona s a polgári iskolai növendékek részéről 30 fillér tan. nyugdíjjárulék, mely utóbbiak a beiratkozás alkalmából fizetendő és senkinek sem engedtetik el.

A tandij fizetése alól esetleg azon jó előmenetelű és magaviseletű polgári iskolai tanulók mentetnek fel, kik szegénységüket hatósági bizonyítvánnyal igazolják. A tandij elengedéseért Gömör-Kishontvármegye kir. tanfelügyelőjéhez kell folyamodni s azt a beiratás alkalmával az intézet igazgatóságához kell benyújtani.

A női kézimunka-tanfolyamon tandijelengedésben senki sem részesül.

Vidéki növendékek leendő lakásukat az iskolaév elején, még mielőtt helyüket elfoglalnák, belegegyezés végett az intézet igazgatójának bejelenteni tartoznak.

Előzetes bejelentés nélkül a városban senki sem fogadhat fel növendéket ellátásra.

A felvételt illető bármely kérdésben, úgy a polg. mint a kézimunka-tanfolyam növendékeit illetően szíves készséggel nyújt részletes felvilágosítást az intézet igazgatósága.

Rimaszombat, 1909. augusztus hó.

Kathona Géza, igazgató.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni szíveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja dr. Fáy Viktort tiszteletbeli megyei aljegyzővé nevezte ki.

Pénzügyi kinevezések. A pénzügyminiszter Ragályi Istvánt, a helybeli pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvizsgálót pénzügyi számtanácsossá nevezte ki.

A m. kir. pénzügyminiszter Asztalos János nagyváradi pénzügyi számtisztet a rimaszombati pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvizsgálóhoz pénzügyi számtanellenőrré végleges minőségben kinevezte.

Szent István-nap Ratkón. Mint a ratkó-völgyről értesülünk, az ottani lakosság hazafias része is megünnepelte e nagy napot. Madarassy Iván, a hazafias szellemben működő fiatal főszolgabíró hivatalnokai karával és a községi előjárósággal, a képviselőtestülettel és a m. kir. esendőrséggel testületileg vett részt az isteni tiszteletben. A hazafias tisztviselőkhöz csatlakozott a vidék intelligenciája is. Midőn a hazafiasságnak Ratkón e szokatlan megnyilatkozását örömmel közöljük, egyidejűleg nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy Havas Dániel k. tisztviselő a templomba menetel előtt elutazott.

Esküvők. Dalnay László m. állami vasuti hivatalnok, Dalnay Kálmán nyugalmazott pénzügyi számtanácsos fia f. hó 24-én esküdött örök hűséget Tamkó Margitának, Tamkó Mihály áll. isk. igazgató kedves leányának. A polgári kötés dr. Kovács László polgármester anyakönyvvezető előtt Schulhof Pál m. á. v. főellenőr, állomástó és Molezer Gyula erdőmester tanuk jelenlétében ment végbe, az egyházi szertartást pedig Széman Endre prépost-plébános végezte.

Török László m. kir. kincstári bányamérnök, üzemfő egybekelt Fodor Sáriával, Fodor Gusztáv földbirtokos szép és művelt leányával Abafalván.

Áthelyezés és megbízatás. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Batkó Margit helybeli állami polgári leányiskolai rendes tanítónőt a kaposvári államilag segélyezett községi polgári leányiskolához helyezte át saját kérelmére. Az eltávozó tanítónő, ki tanítványai, tanító társai, a szülők és intelligens társadalmunk köreiben mindenki tiszteletét és szeretetét kiérdemelte, sok jóemberének őszinte sajnálkozásával fogja itthagyni városunkat. Helyébe Bibó Erzsébet okl. polgári iskolai tanítónő nyert megbízatást, mint helyettes tanítónő.

Vigyázatlanúság. E hó 26-án délután a helybeli róm. kath. templom tornyának javításánál dolgozó egyik munkás testekedénye lezuhant s az éppen arra menő Szomolnok Antal fejére esett. A súlyos ütés, mely csaknem egy újjnyi hosszúságú szakítást okozott a fejbőrön, annyira eltántorította a 81 éves öreg urat, hogy csak a közelében levők segítségével tudott a közeli gyógyszerháza menni az első segítségért. Sebét még az nap dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató-főorvos bevarrta.

(B) **Halálozás.** Egy halotti gyászjelentés fekszik előttem. Mily sokat tud ez zárt ajakkal is beszélni! Elmondja az édes anya határtalan boldogságát, midőn szerelmének első zálogát keblére ölelhette; lefesti az édes atya büszke örömtől dagadó keblének dobogását, midőn családjának, mely oly sok kiváló férfit és honleányt adott az egyháznak és hazának, új hajtsát először megcsókolja. — Elém rajzolja, mint feljlik a gyermek, hogy erősödik testben és lélekben. De az aggodó és reménykedő szülői szív csakhamar megérzi, a gondoskodó érzelm mintegy ellesi, hogy a testi fejlődéssel a lélek lépést tartani nem tud s a kettő között megkivántató összhang meg van zavarva. Hiányzik a léleknek az a vágya, mely az önállóság felé sarkalja és vezeti a fejlődő gyermeket. S míg más gyermek játszótársak után eseng s kortársaival kél versenyre iskolában és játszótéren; addig az ő fiuk kegyellettül esügg az édes atyán s imádatlagon ragaszkodik a jó édes anyához, kit nem méltatlanul emberfeletti lénynek tart. Így nő fel s végzi elemi és középiskolai tanulmányait. Azonban nemsokára a beteg lélek felett derengő halvány fényt is felleg takarja el s nem marad más számára, mint az a rajongó szeretet, mellyel szülői iránt viseltetett születésétől fogva. Ezt is csak éri már, de annak becsét mérlegelni többé nem képes. Így élt évek hosszú során át, nem tudva magáról, nem tudva a világról. A jó anya ezen első boldogságának, az édes atya ezen első ilyenüni örömeinek tárgya pelsücsi Hámos József volt, ki fájdalom, öröm és boldogság helyett a sorsnak reámért mostohasága miatt keserűséggel és aggodalommal töltötte el a fiukért bánkódó szülői szíveket. Most már a hosszú szenvedésnek vége szakadt, a hön szerető szív dobogása megszünt s a bilincseitől szabadult lélek visszatér oda, honnan alászállt, porhüvelyre pedig ott pihen az édes anyai földben kedves nővére mellett. A szeretet szülte, a szeretet nevelte s ez zárta le szemét s ez helyezte el az örök álmra. E tudás nyujtson megnyugvást a szeretett szülőknél s a hátrahagyott testvéreknek! Temetése e hó 27-én volt nagy részvét mellett s ravatala felett Gyürky Pál fűesperes mondott szívetemelő alkalmi

beszédet és imát, míg a dusai ágost. hitv. énekhar-
gyászadokat zengett oly precizitással, mely bárminő
képzett énekharagnak is diszjere válánk. — A család a
következő jelentést adta ki: Hámos Aladár és neje báró
Vay Mariska mint szülők, Hámos Lilla és férje Brinzey
Artur, gyermekeik: Gyurika és Katalin, Hámos Loránd
mint testvérek; — báró Vay Béla mint nagyapja, ugy a
saját, mint az összes rokonok nevében fájó szívvel je-
lentik a felejtethetlen gyermek, testvér, unoka és rokon
Pelszei Hámos Józsefnek f. évi augusztus hó 24-én déli
12 órakor, életének 30-ik évében hosszas szenvedés
után Budapesten történt gyászos elhunytát. — A bol-
dogult földi maradványai f. évi augusztus hó 27-én,
délután 1/2 órakor fogtak Dúsan, az ág. ev. egyház
szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. — Aldás
és béke hamvait! — Kelt Dúsan, 1909. augusztus 24.

Lesiczky Kelemen, volt Rimamurány-társulati mér-
nök, utóbb a nyústyai magnézit-gyár burdói bányák
gondnoka hunyt el f. hó 26-án. A szorgalmas és pon-
tos tisztviselőnek temetése f. hó 28-án folyt le kollégái
és tisztelői nagy részvétel mellett.

A dobsinai polgármester választás.
Dobsinán f. hó 24-én volt a megüresedett polgármesteri
állásnak választás utján való betöltése. A választást
Bornemisza László udvari tanácsos, alispán vezette. Két
jelölt: *Langhoffer* László dr. ügyvédjelölt és *Markó* Jenő
dr. pestmegyei aljegyző pályáztak a polgármesteri állásra
s a két jelölt körül sorakoztak a választók. A két párt
között erős harcz fejlődött ki s a választásnál az első
szavazás alkalmával egyik párt se vezethette jelöltjét
győzelemre, mert mind a két jelölt egyenlő (30—30)
szavazatot nyert. Az alispán az 1886. XXII. t. cz. 81.
§ a alapján újabb szavazást rendelt el s ekkor *Lang-*
hoffer dr. egy szavazattöbbséggel (31 szavazattal 30 el-
lenében) győzött.

Előléptetés és jubileum. *Gábris* Barnabást
a helybeli vasuti állomás főraktárnokát máv. előjáróvá
neveztek ki. Ebből az alkalomból távozása feletti saj-
nálkozását és az előléptetés feletti örömet azzal kívánja
a helybeli vasuti tisztakar kifejezni, hogy szeptember hó
5-én tiszteletére búcsú és egyszersmind 25 éves szolgál-
lati ünnepélyt rendez. Mi részünkről szintén csatlako-
zunk ez eszméhez, mert a távozó nemcsak mint előzé-
keny modoru, szorgalmas, pontos hivatalnok volt nálunk
ismeretes, de egyszersmind a Polgári olvasó- és Kath.
körnek is egyik értékes tagja volt és azon a címen is,
hogy házbirtokos, városunk egy hasznos polgárát ve-
szíti el.

Főgimnáziumi tanárvalasztás. Rozsnyón
a *Schablik* Károly elhunytával megüresedett rajztanári
állásra az ág. ev. főgimnáziumhoz *Tichy* Gyulát választ-
ották meg.

Kisdedek vizsgája Tiszolczon. Tiszolcz
magyarsága kedvesen ünnepelte meg Szent István nap-
ját. Elénk érdeklődéssel vett részt a kisdedevások vizs-
gáján, ahol hetven gyerek szavalt, pötyögte és zokogta
el tudományát. A kis embereknek jó néniük: *Báthory*
Emma pompás uzsonnát tálat fel a közönség anyagi
támogatásával. A néni kegyelme méltán továbbra ne-
héz munkájában a társadalom elismeréséből, mely megérti
szívédobbanását, amikor egy-egy tót gyermek tiszta ma-
gyarsággal dalol, beszél.

Felakasztotta magát. A napokban a város
határában fekvő egyik pusztán, a cséplőgépnél alkalma-
zott egy cigány napszamos összeveszett a feleségével
és azt megverte. Este fehérlében azután a kazal mellé
támasztott létra fogára felakasztotta magát. A hűséges
híves azonban észrevette és segítségére sietett, de nem
bírt leakasztani; szerencsére azonban az ottan felügyelő
mezőőr a fuldokló nyugósát meghallotta s az elkesere-
dett cigányt még idejekorán levágta.

Országos vásár. Az augusztusi országos vásár
f. hó 27—28-án folyt le és mint értesülünk, az egész
vonalon meglehetősen lanyha volt.

Majomtánczoltatás. A medvetánczoltatást
a kormány már eltiltotta és örömmel konstatáljuk, hogy
abban már nincsen részünk. A mai korba szintén nem
illő majomtánczoltatók azonban még mindig kóborolnak.
Mostan, vásár alkalmával is volt részünk e nem élvezte-
mos mulatságban és nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy
egy cigány annyira ment vakmerő szemtelenségével,
miserint nemcsak a járókat állította meg az utcán,
de a lakásokba, az üzletekbe is betolakodott majmával
és ha nem kapott pár fillért, gorbáskodott. Felhívjuk
erre a hatóság figyelmét, hogy ne adjon engedélyt a
dologkerülő, szemtelen ficzkóknak, de egyszerűen tiltsa
ki a város területéről.

Agyonlötték. Arról értesülünk, hogy f. hó
27-én a jánosii határában egy erdőőr régi haragosát és
megtámadóját: egy juhászbojtárt önvédelemből agyon-
lötték. Az esetről és a vizsgálat eredményéről jövő szá-
munkban referálunk.

Talált hulla. *Vorgácsfalván* f. hó 12-én egy
istállóban egy eseesemő hulláját találták a tehének előtti
jászolban rongyokba burkolva és füvel betakarva. —
Csorbai községi jegyző az esetet rögtön tudomására
hozta az ottan portyázó esendőrjárnak. A esendőrök
a nyomozatot megérvén, megállapították, hogy a rémes
lelet *Juhanják* Mária ottani esedőleány újszülött gyer-
mekének a hullája, ki azt szegényében rejtette el. —
Hogy történt e gyermekgyilkosság, azt még nem tudjuk,
mert az anya tagadja és a hivatalos boncolás ered-
ményéről még nem értesültünk.

Bornylvántartási könyv törvényes bevé-
teli és kiadási rovatokkal, tartós kemény kötésben meg-
rendelhető és kapható ifj. *Rábely* Miklós könyv- és pa-
pírkereskedésében Rimaszombat. Ára 2 korona.

Kiadó uri lakás.

Jolsván egy kényelmes, több szobával bíró
kőház, mellékhelyiségekkel, külön udvar és nagy
kerttel — pormentes helyen — nyugalmat és esen-
det kedvelőknek igen alkalmas — bérbe kiadó,
esetleg örök áron is eladó. — Bérelni, illetve ven-
nisközök forduljanak felvilágosításért: **Rat-**
kovszky Árpádné urnához Jolsva. 2—2

Kabaré-előadás Nagyrőczen. — Folyó hó
19-én műkedvelők szereposztásában kedves kabaré-estét
élvezett végig Nagyrőce városának és vidékének intel-
ligenciája. — A műsor állott 2 egyfelvonásos vígjáték-
ból és *Neogrády* Dóra k. a. által „tréfás dalok” című
énekelte couplettekből. Az egyik vígjáték: „Megjött a
papa” címmel. Szerzője Erdélyi Zoltán, melynek szerep-
elő: A papa — Schmidt Jenő, Pali — Gáber Lajos,
Rózsika — Neogrády Dóra k. a., Böske — Neogrády
Lacika. — A jókedv, pajzanság s tréfás komolyság
hangján előadott vígjáték valóban bármely budapesti
kabaré-társulat előadásának szintjén állott. Nem is kell
csodálkoznunk ezen, ha tekintetbe vesszük Neogrády
Dóra k. a. színésznői tehetségét s rendkívüli művészetét,
mely őt csakhamar valamelyik budapesti színház start-
jává avatja. — Eleve sége, melyből a leendő primadonna
temperamentuma kiesillan s mintegy kikivánczol; rend-
kívül finom, distinguált s főleg természetes előadásmo-
dora arczjátékkal s élénk szembeszéddel párosulva, rend-
kívüli művészetet árulnak el s szép jövőt ígérnek részére
e pályán. — De jó s ügyes volt a többi előadó is s
összjátékuk trappáns. — A második egyfelvonásos vígjá-
ték, melynek címe „Barátságból”. Szerzője Taylor
Tamás, kacagató, humoros jeleneteivel nagyon sok jó
perczet szerzett a közönségnek. — A szép összjáték
mellett kitűnt különösen *Gáber* Ilonka k. a. és *Marti-*
nelly Ilonka k. a., kiknek bájos, s szép előkelő játéka
különösen dícséretreméltó. — A közönség szép virág-
esokorral honorálta kedves játékaikat. — Hozzájárult
a sikerhez a többi szereplő, köztük Schmidt Jenő, Gáber
Lajos s ifj. Lenkey László, ki férfiasan öblös hangját
— jóllehet nem is énekelte — esillogtatta. — A műsor
fénypontját *Neogrády* Dóra k. a. által előadott „Tréfás
dalok” couplettsorozatja képezte, mely énekszámait édes
atya, a kiváló és országos híru festőművész *Neogrády*
Antal kísérte zongorán. — A budapesti kabaré-műsor
legújabb s legsikerültebb tréfás coupletjeivel ismertette
meg s mulattatta közönségünket, mely orkanikus taps-
viharral s számtalan virágcsokorral jutalmazta e művészi
előadást. — Szép, keeses, graciosus táncza magával
ragadta el a közönséget, akként, hogy a vén rué szavaival
élve: ha a művésznő minden héten szórakoztatná emi-
gyen Nagyrőce városát, hát még lehetne itt valahogy
élni. — Külön kell még megemlékeznünk *Neogrády*
Antalné Öngyásáról, ki valóságos lelke, irányítója s
szerzője volt Sport-egyletünk javára rendezett mulat-
ságunknak, kinek nagy mértékben kell, hogy megköszönje
egyletünk, hogy műzisével hozzájárult s fáradszát-
lanul buzgólkodott e mulatság rendezése körül s biztosí-
totta a sikert, mely méltán járhatott ily műzises külső
díszhez. — Midőn még megemlítjük, hogy e mulatság
szép anyagi sikerhez is juttatta egyletünket s azt — a
mi különben természetes is — hogy e mulatságunkat
táncz tejezte be, melynek a rózsaujú hajnal se tudott
véget vetni, közöljük a felülfizetők névsorát, kiknek
ez uton is köszönetünket tejezzük ki: — Gaszner Imre
12, Rásztóczy Pál 10, dr. Vieszt Károly 5, dr. Linden-
berger A. 4, dr. Kubinyi János 4, Törköly László 3,
dr. Mihalik Dezső 2, dr. Mihalik Ábris 2, Beél Gyuláné
2, Fried Henrik 2, Wolf Ede 2, Cseh János 2, Steg-
lehner E. 2, Engländer Armin 1 kor., Drenka Sándor
50 fill., Lechnitzky István 40 fill., Soltész Gyula 40 fill.,
Műsorból 2 kor. 20 fillért. B—tt.

Távirada Ratkón. A miniszter Ratkó nagy-
község járási székhely részére távirada állomást engedé-
lyezett, de az építéshez szükséges munkaerő megadására
a nagyközséget kötelezte. Üdvös intézkedésnek találók:
ha a vármegye ennek a miniszteri tárcza terhére leendő
átvételét is kérélné.

**Gömör-Kishontvármegye nemes csa-
ládai.** Dr. *Forgon* Mihálynak ily című terjedelmes
munkája a napokban hagyja el a sajtót. A mű két vas-
kos kötetben jelenik meg s felőleli vármegyénk összes
családainak bő történetét. A szerző nyolcz évi társad-
sági levéltári kutatások utján gyűjtögette össze, azt a
rengeteg adat-halmazt, amely e munkában fel van dol-
gozva. Meglepő adatokat hoz e munka napfényre, me-
gyei családaink régi történetére, melyek eddig az őcska
levelesládák avult pergamenei, irományai közt ismeret-
lenül elzárva pihentek. Fel vannak benne dolgozva a
többek közt megyei levéltárunknak e körbe vágó ira-
esomói, a gömörme gyei muzeum levéltára és az itt letett
családi iratesomók, a nemzeti muzeumban elhelyezett
terjedelmes Hanuv levéltár, az ugyanott elhelyezett
kövecsesi Dancs, Máriaassy, gróf Rhédey stb. levéltárak,
az Országos levéltárnak a gömöri családokra vonatkozó
fontos nemesi iratai, a királyi könyvek, a dicalis őssze-
írások, a jászói konvent és egri káptalan levéltárainak
elenchusai, a diplomatikai levéltár okiratai, aztán Bor-
sodmegye levéltárának Gömörre vonatkozó része, azon-
kívül sok-sok családi levelesláda és magángyűjtemény,
nem is említve a megjelent szakmunkákat. — Talán
egyetlen család sem lesz megénkben, mely régi mult-
jára új, eddig teljesen ismeretlen adatokat ne találna e
munkában. — De nemcsak a nemes családokat fogja
érdekelni e munka, melynek minden egyes lapján me-
gyénk köz történetére, községeinknek multjára, birtok-
viszonyaira igen érdekes adatok vannak. Kedves olvas-
mánya lesz az minden gömöri embernek. — A két kö-
tet díszes kiállítás alakban családokkal és számos
ezimerképpel díszítve jelenik meg. Csaknem minden ne-
vezetesebb családnak ezimerképe is meg van e munká-
ban, eltekintve attól, hogy pontos leírásban minden
családé feltalálható lesz. — A két kötet ára csak 12
koronában lett véglegesen megállapítva, hogy minden
egy családnak hozzáférhető legyen, minden érdeklődő
könnyen megszerezhesse. — A megrendelések dr. *For-*
gon Mihály címére küldendők Gömörmihályfalvára u. p.
Gömörfüge. — Igen ajánljuk e munkát közönségünk-
nek becses figyelmébe.

Orvvadász járási erdőőr. Feledről értesül-
lünk, hogy az ottani m. kir. járási erdőőrt orvvadászaton
esipték. A megcsipett erdőőr ugyan azzal védekezett,
hogy ő a réteken szarkára lövöldözött. Hát ez el nem
fogadható mentség, mert a járási erdőőrnek semmi ke-
resni valója a feledi lapon, hol erdő nincsen. Másod-
szor a járási erdőőrnek csak golyós fegyvert volna
szabad viselni. Hanem valószínű nyul és fogoly pecse-
nyére vágyott a felesketett hatósági közeg. Peldás bün-
tetést kérünk, mert szépen fogunk kinézni, ha a sok

orvvadász mellett a csak mostan alkalmazott 30—40
erdőszolga is vadászni fog.

A rozsnyói új bányaaltishti iskola. Az
országos magyar bányászati és kohászati egyesület borsod-
gömöri osztálya közhírré teszi, hogy a rozsnyói bánya-
altishti iskola folyó évi szeptember hó 6-án működését
megkezdi. A bányaiskolába minden második évben
vétetnek föl új növendékek. A tanítás két évre terjed.
A bányaiskolába csak oly bányamunkások vehetők fel,
kik magyar állampolgárok, magyarul beszélnek, olvasnak
és írnak, az elemi iskola számtan anyagában jártasak
és mindezen képességeket a bányaalkolai bizottság előtt
tartott felvételi vizsgán igazolják, továbbá hitelesen
igazolják azt, hogy legalább egy éven át gyakorlatilag
foglalkoztak.

Véres verekedés. Folyó hó 13-án Sajópuspö-
kiben Léka Márton és idb. Léka István Léka János
ottani lakost a déli órákban saját házában késsel, vas-
villával és kapával megtámadták s rajta több súlyos
sérülést ejtettek. A községi előjáróság, mivel nagyobb
életveszélyes fenyegetést is tettek a támadók, rögtön
távratározott a bányrévi esendőrörsnek, honnan *Szabó*
István őrmester sietett ki a helyszínére rendet csinálni.
Az őrmester a verekedőket, mivel már büntetve voltak,
azonnal letartóztatta és a rimaszombati kir. ügyészség-
hez kísérte be. — Dr. *Schwarz* körorvos véleménye
szerint a sérülések nem voltak halálosak.

Internátus-csárdás. A Borsod- Gömör- és
hevesmegyei jegyzők egri tápintézete javára a f. hó 7.
a hevesmegyei Füzesabonyhoz tartozó pusztaszikszón
tartandó táncmulatságra *Jászberényi* Miklós a tápinté-
zet igazgatója egy hangulatos kis csárdást írt s azt
Komáromi Ödön egri zenetanár ügyesen megzenésítette.
A csárdás nyomtatásban is megjelent, zongora letétre
és a szerzőnél (Hevesmegye Mezőtárkány) kapható.
Ára 1 korona, postai bérmentes küldéssel 1 kor. 50 fill.
Tiszta jövedelme az internátust illeti. A csinos kis mű
Majzik Viktorné urasszonynak, a hevesmegyei alispán-
nének van ajánlva s már is közkedveltségnek örvend.

Olcsó szappan csak a jó és tiszta szappan. A
legjobb a „Schicht”-szappan, a „Szarvas”-jeggyel, miért
is az a legolcsóbb. A mai drága időben különösen arra
ügyeljenek a háziasszonyok, hogy jó és tiszta szappant
kapjanak, mert más szappanból kétszer annyit használnak
el és avval a felhárnyított csak rontják. Egyszeri átsimi-
tás „Szarvas”-jeggyel „Schicht”-szappannal, pótol más
közönséges szappannal való kétszeres bedörzsölést. A
„Szarvas”-jeggyel „Schicht”-szappan tisztaságáért 25.000
koronával szavatolunk. Valódi csak a „Schicht” névvel
és a „Szarvas” jeggyel.

Nyugtázás. A folyó évi augusztus 1-én, az ipar-
testületi nyugdíj-egyesület javára rendezett táncmulatság
alkalmával a bevétel volt . . . . . 258 kor. 50 fill.
Kiadás . . . . . 125 kor. 88 fill.
Maradvány . . . . . 132 kor. 62 fill.

Köszönettel nyugtázzuk a következő szives felülfizetése-
ket: Szabó István 4 korona, Weisz Manó 3 korona, id.
Rábely Miklós, Tokár István, Benesik Sándor, Bródi
József és Durda János 2—2 korona, Nyerges János,
Vámosy Sándor, Majoros József, Pál László, Kondék
Vilmos, Varga Lajos, Józsa Áron, Percz Béla, Dicky
Pál, Zsuffa Kálmán, Rakottya Lajos, Stolcz Zsigmond,
Koreny Pál, Tarjányi Lajos, Zemandl Ulrik, Martinovics
Ferencz, Kuchta Dániel, Hizsnyan Béla, Rábely Károly,
Dániel Ferencz, Vozáry Samu, id. Uhrin János, Hlozek
János, Kandra István, Teleszniczky Ede, N. S., Finkey
Ödön, Jeszenszky Samu, Acs József, Kovács Gyula,
Csányi Béla, Markus László, Miskolezy Lajos, Prokop
N., Császár Pál, Gémes Béla, Ballai Akos és ifj. Balázs
József 1—1 korona, Pillár János 80 fillér, Halgass
János 60 fillér, N. N., Cseh István és Bombik György
40—40 fillér. Összesen 57 kor. 60 fillér. Rimaszombat,
1909. augusztus 2. *Kovács István*, pénztárnok.

Számadás. A rimatamásfalvai „Petőfi-egylet”
folyó év július 25-én tartott színelőadásán a bevétel
volt . . . . . 470 kor. 60 fill.
Kiadás . . . . . 179 kor. 34 fill.
Maradvány . . . . . 291 kor. 26 fill.
Felülfizettek: Farkas Zoltán 10 kor., Martinovics Fe-
rencz 2 kor. 40 fillér, György Erzsike 2 kor., Császár
Pál 1 kor., Garai Arnold és Csapó Lajos 80—80 fillér,
Andrik András 60 fillér, Faluba Andor, N. N., N. N.,
N. N., N. N. 40—40 fillér.

Hirdetmény.

2519. kb. sz. — A Glesinger J. F. fakeskedő
cég által a merény-lassupataki iparvasutóból kiigazolag
épiteni szándékolt zárnypollalához Henczlófalva község
határában szükséges földterületekre nézve az 1881. évi
XLI-ik t. cz. 33-ik § a értelmében **1909. évi szeptem-
ber hó 20-án és következő napjain** min-
denkor reggeli 9 órakor kezdődőleg **Henczlófalva**
község házánál kisajátítási eljárás fog tartatni. — Miről
Henczlófalva község lakosai és a közvetlenül érdekelt
felek oly megjegyzéssel értesítetnek, hogy a kisajátí-
tási tervezet és összeírás a tárgyalást megelőzőleg 15
napon át Henczlófalva község házánál ki lesznek téve
és ott bárki által megtekinthetők. Egyben figyelmeztetnek
az érdekeltek, hogy a bizottság a kisajátítási terv meg-
állapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az
érdekeltek közül senki sem jelenik meg.
Rimaszombat, 1909. évi augusztus hó 14-én.

Főispán elnök megbízásából:
2—3 **Lukács**, vm. főjegyző.

Két butorozott szoba.

A Ferenczy-utcában — a főgimnáziummal
szemben — két elegánsan butorozott, külön be-
járattal bíró szoba azonnal kiadó. — Értekezhetni
lehet ugyanott **Gömöri Ede** tulajdonossal. (3—*

A közönség figyelmébe!

A helybeli gőz- és kádfürdőben a fürdési idő augusztus hó 1-étől következőleg lett megállapítva:

A gőzfürdő nyitva van:

1. Urak részére: Hétfőn, szerdán, szombaton egész nap reggeli 6 órától 8 óráig.

Csütörtökön csak délig, vasárnap délelőtt rendes napi árak mellett: — délután 50% árengedménnyel.

2. Nők részére: Kedden és pénteken egész nap reggel 6 órától este 8 óráig.

Csütörtökön délután 50% árengedménnyel.

Porcellán és kádfürdők mindig egész nap nyitva vannak reggel 6—8 óráig.

Ugyancsak naponta reggel 6-tól este 8 óráig a közönség rendelkezésére áll a szakszerű vezetés mellett berendezett hidegvíz gyógyfürdő is, mely különösen ideggyöngye, neurastheniás egyéneknek kiválóan ajánlatos. A kezelés orvosi utasítás szerint történik!

Díjszabás a következő:

Egyszeri fürdésre — dörzsöléssel és tyúkszemvágással — gőzfürdő-jegy	1 K 20 fill.
12 bérlet-jegy	12 K — fill.
Tanuló-jegy darabonként	— K 80 fill.
Egy porcellán-fürdő lepedő és törülközővel	1 K 20 fill.
Kádfürdő-jegy	— K 60 fill.
Lepedő	— K 16 fill.
Törülköző	— K 06 fill.

Rimaszombat, 1909. július 31.

Tisztelettel:

A fürdővezetőség.

Hirdetmény.

4564. tkv. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a m. kir. államvasutak **Feled-tiszolczi vonala** számára az alább megnevezett határokból kisorsított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a hely színére a következő határnapok tüzetnek ki, úgymin: Rimaszombat községre nézve **1909. szeptember hó 7-nek** délelőtti 9 óra: Rimaszombat vasúti állomásra.

Az érdekeltek felhívhatók, miszerint netalán észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszték, különben a kisorozás és a felvett tervfogat, úgy a feljegyzett szolgálmatok s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhívhatók mindazok, a kik a fennebbi határokból a fent nevezett vasútvonal számára kisorozott területekért járó és az egyedi kimutatásban kitért kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármilyen cím alatt igényt tartanak: ezeket 1909. évi szeptember hó 19-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentés, mint hogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisorozási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezental a kisorozott területekről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekkönyvi hivatalban betekinthező.

Kelt Rimaszombat, 1909. augusztus hó 5-én a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál.

Dr. Musotter, kir. tszéki bíró.

Szülők figyelmébe!

Egy helybeli úri családnál egy vagy két **iskolás leányka** — mérsékelt díjazással — elfogadatik. — **Czim** megtudható e lap kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

278. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1909. évi 2315. számú végzése következtében dr. Király Kálmán ügyvéd által képviselt Szentiványi Árpád javára 2260 korona s járuléka erejéig 1909. évi május hó 4-én fogatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 7000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: hízó ökrök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró 1909. évi V. 122/3. számú végzése folytán 2260 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi június hó 1-ső napjától járó 5%-os kamatai, 1/3%- váltódíj és eddig összesen 317 korona 49 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Dúsában, a helyszínén leendő megtartására **1909. évi szeptember hó 11-ik** napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1909. aug. hó 18. napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

ELADÓ HÁZAK.

A **Zsodoma-utca 8. sz.** alatti beltelek a rajta lévő kő és faházakkal, mintegy 300 □-öl kerttel; valamint a **Losonczi-utca 17. sz.** alatti beltelek kő és faházal, kerttel eladók. Értekezhetni: **Varga István** magánzóval vagy **Szabó István** mészárosal Rimaszombat.

4-4

Eladó ház.

A **Koháry-utca 5. számú ház** szabad kézből eladó. — Értekezhetni személyesen vagy levélel **Serkén** (u. p.: Feled) **Simon Antal** tulajdonossal.

1—3

Eladó vizi-malom.

A **rimaszécsi** ujonnan, kitünően berendezett **vizi-malom** szabad kézből eladó. — Az egész szerkezet egyetlen Zábegien-téle erős vizi-kerék hajtja. Van benne teljes működésben lévő négy új, finom örlésre készített hengerek, egy parasztkő, egy tisztító és egy új szerkezetű kender-puhító. — Vidéke nagy. — Van hozzá 11 holdas belsőség, 2 szobás lakás, konyha, kamra, istálló s más melléképületek. A vételár egy része, — kellő biztosíték mellett — egyelőre kifizetetlen maradhat.

Ertekezhetni bármikor lehet **Kolozsi István** malomtársasági pénztárnoknál **Rimaszécsen**.

Bérbeadó esetleg eladó ház.

Az **Andrássy-uton**, közvetlen a vasut szomszédságában egy kényelmes — néhány év előtt épült — ház mellékhelyiségekkel, nagy udvar és kerttel **azonnal is bérbe vehető**, esetleg **örök áron is eladó**.

Vevő nem köteles a vételárt azonnal kifizetni, kellő biztosíték és kamatfizetés mellett azt használhatja. — Bérelni vagy venni szándékozók értekezhetnek bármikor **Hubay Miklós** ügyvéd tulajdonossal.

1—3

Eladó borbély- és fodrász-üzlet.

Rimaszombat város legforgalmasabb helyén, az **Erzsébet-téren**, a ref. templom mellett már 20 év óta fennálló borbély- és fodrász-üzlet — betegség miatt eladó. — Értekezni lehet: **Szikorszky András** Tompa Mihály-utca 12. szám alatt.

Uj! Üzlet megnyitás! Uj!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **folyó évi augusztus hó elején** — **Kossuth-utca 1. sz., Kern-féle ház** (sarok helyiségben), — egy a mai kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő

fűszer-, bor-, ásványviz- és csemege-különlegességi üzletet

nyitottam, hol a legszolidabb alapokra fektetett üzleti elvem mellett áruimat a legelső termelőktől szereztem be, miáltal azon kellemes helyzetbe jutok, hogy áremelkedés nélkül is pontos kiszolgálás mellett a legfrissebb és legjobb árukat hozhatom forgalomba.

Azonkívül a téli időnyre társas összejövetelekre, jourokra szandvichek készítését, hideg felszelveket talakra, zsardimetteket díszes kosarakba izléses díszítések mellett mindenkor díjmentesen elvállalok.

Bel- és külföldi szakímeiteim által azon kellemes helyzetben leszek, hogy a n. é. közönség legmagasabb igényeinek is kifogástalanul eleget tehetek, miszerint a n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

IMREH SÁNDOR,

fűszer- és csemege-kereskedő Rimaszombat.

Hirdetmény.

2674. sz. — **Garamfő** község telekkönyvi tagosítás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886: XXIX., az 1887. évi XXVII. és az 1891: XVI. törvényezikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendeltetik, az 1892: XXIX. t. czikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján — ide értve e §§-oknak az 1889: XXXVIII. t. czikk 5. és 6. §§-aiban és az 1891: XVI. t. czikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886: XXIX. t. czikk 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1910. évi február hó 25-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személyének, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886: évi XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-aik esetében — ide értve az utóbbi §-nak az 1889: évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis: **1910. február hó 25-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. cz. szerinti eljárás is az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is, a kik a tulajdon arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis: 1910. évi február hó 25-ik napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak séremlé nélkül támadhatják meg.

Együttal pedig figyelmeztetnek azokat a telek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. járásbíró 1909. augusztus hó 2-án.

2—3

Desseffy, kir. járásbíró.

Egy istálló kocsiszinnel

és szénapadlással bármikor kiadó. Hol? Megtudható e lap kiadóhivatalában.

A mosás akár a tánc, Fáradságba nem kerül, **Schicht szappant** ha használ, Még szived is örül.

Schicht szavasszappana csodálatos, hathatós tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leg gondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szavasszappana kíméli a kezeket és a felhőneműt! Megtakarít fáradságot és veszélyeséget kíméli ennélfogva az egészséget! Megtakarít pénzt, időt és munkát! Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

ISKOLAKÖNYVEK

ódon és új állapotban; továbbá mindenféle iskolai szerek nagy választékban kaphatók:

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 8.

Iskolakönyvek jutányos áron azonnal bekötetnek.